

# ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 25.07.1950

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

**Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.**

**99**

**Z á k o n**

zo dňa 13. júla 1950

**o hospodárskych smluvách a štátnej arbitráži.**

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

**Prvá časť.**

**Hospodárske smluvy.**

**Pojem hospodárskych smlúv.**

**§ 1**

O dodávke a odbere tovaru, ktorý je potrebný na plnenie jednotného hospodárskeho plánu, sa uzavierajú hospodárske smluvy (ďalej len „smluvy“), ktorými sa bližšie určujú úlohy ustanovené vo vykonávacích plánoch a uvádzajú do súladu plnenia jednotlivých vykonávacích plánov. Uzavierajú ich medzi sebou štátne, národné a komunálne podniky, poprípadne iné orgány spravujúce národný majetok, účastinné spoločnosti zriadené na prevádzanie zahraničného obchodu a medzinárodného zasielateľstva, Ústredie pre hospodárenie s poľnohospodárskymi výrobkami, zapísané spoločenstvo s obmedzeným ručením, Veľkodistribučný podnik, zapísané spoločenstvo s obmedzeným ručením, ďalej orgány verejnej správy alebo orgány poverené úlohami verejnej správy, ako i ľudové družstvá.

**§ 2**

Ustanovenia tohto zákona platia primerane aj o službách a prácach.

**§ 3**

**D r u h ý s m l ú v.**

Smluvy sú rámcové, čiastkové a priame.

**R á m c o v é s m l u v y.**

**§ 4**

Rámcové smluvy rozvrhujú na jednotlivých dodávateľov a odberateľov dodávky a odber tovaru a určujú, kto s kým a za akých podmienok uzavrie čiastkovú smluvu. Uzavierajú sa zpravidla na ročné plánovacie obdobie. Príslušné ministerstvo určí po dohode so štátnym úradom plánovacím vyhláškou v príslušnom úradnom liste, kto tieto smluvy uzaviera.

**§ 5**

Ak sa odchyľuje obsah rámcovej zmluvy od plánu, na jej platnosť treba súhlas štátneho úradu plánovacieho alebo orgánu ním povereného.

**§ 6.****Č i a s t k o v é s m l u v y.**

(1) Čiastkové zmluvy vykonávajú rámcové zmluvy a podrobnejšie upravujú dodávky a odber tovaru pripadajúceho na jednotlivých dodávateľov a odberateľov. Uzavierajú sa na také obdobia, aby nimi boli dodávky a odber tovaru rovnomerne rozvrhnuté v súlade s plánovanými úlohami.

(2) Čiastkové zmluvy uzavierajú podniky (závody), popřípade orgány verejnej správy, a to zpravidla tak, ako boli určené v rámcovej zmluve ako strany čiastkových zmlúv.

(3) Pokiaľ by sa čiastková zmluva odchyľovala od rámcovej zmluvy, na jej platnosť treba súhlas strán, ktoré uzavrely rámcovú zmluvu.

**§ 7****P r i a m e s m l u v y.**

Ak nie je možné alebo účelné uzavrieť rámcové a čiastkové zmluvy, môžu sa so súhlasom príslušných orgánov uzavrieť medzi bezprostrednými dodávateľmi a odberateľmi priame zmluvy. Ustanovenie § 5 platí tu obdobne.

**§ 8****P r e d b e ť n é u z a v i e r a n i e s m l ú v.**

(1) Ak treba, možno uzavrieť zmluvy ešte pred schválením vykonávacích plánov (predbežné zmluvy).

(2) Predbežné zmluvy naväzujú na stav plánovacích prác v čase uzavierania týchto zmlúv.

(3) Na uzavretie predbežných čiastkových zmlúv treba súhlas orgánov oprávnených na uzavretie rámcovej zmluvy.

**§ 9****V ý n i m k y.**

Štátny úrad plánovací môže po dohode so zúčastnenými ministerstvami povoliť výnimku z povinnosti uzavrieť zmluvy alebo obmedziť túto povinnosť na priame zmluvy.

**§ 10.****S p l n o m o c n e n i e ú s t r e d n ý c h ú r a d o v.**

(1) Štátny úrad plánovací vydá v súčinnosti s príslušnými ministerstvami vyhláškou v príslušnom úradnom liste bližšie predpisy o uzavieraní, náležitostiach, obsahu a plnení zmlúv, ako aj o ich zmenách a zrušovaní; podrobnosti podľa potrieb jednotlivých hospodárskych úsekov, odvetví a odborov môžu určiť rovnakým spôsobom ministerstvá, ktorým podliehajú dodávatelia, po dohode s ministerstvami, ktorým podliehajú odberatelia, a so štátnym úradom plánovacím.

(2) Ministerstvá, ktorým podliehajú dodávatelia, po dohode s ministerstvami, ktorým podliehajú odberatelia, popřípade úrady alebo orgány nimi určené, môžu podľa potrieb hospodárskeho plánovania po vypočutí smluvných strán zmluvy meniť alebo rušiť.

**§ 11****S p l n o m o c n e n i e v l á d y.**

Vláda môže nariadením upraviť postup pri uzavieraní a plnení smlúv, ako aj ich obsah a náležitosti odchyľne od predpisov občianskeho práva.

**§ 12****V e r e j n é d o d á v k y a p r á c e n e p o j a t é d o s m l ú v.**

(1) Vláda upraví nariadením zadovážovanie verejných dodávok a prác nepojatých do smlúv.

(2) Ministerstvá, popřípade úrady alebo orgány nimi určené môžu uložiť majiteľom podnikov v súkromnom vlastníctve povinnosť uzavrieť smluvu o verejnej dodávke alebo práci; zo závažných dôvodov môžu po vypočutí strán také smluvy meniť alebo rušiť.

**Druhá časť.****Š t á t n a a r b i t r á ž.****§ 13**

(1) Majetkové spory medzi stranami uvedenými v § 1, rozhodovanie ktorých by inak prislúchalo súdu, sa rozhodujú štátnou arbitrážou. Pri hospodárskych smluvách sa rozhoduje štátnou arbitrážou aj o neshodách, ktoré vznikly pri uzavieraní smlúv o ich obsahu a náležitostiach (predsmluvné spory). Orgánmi pre štátnu arbitráž sú arbitrážne komisie.

(2) Pri Štátnom úrade plánovacím sa zriaďuje Ústredná arbitrážna komisia (ďalej len „ústredná komisia“), pri Slovenskom plánovacom úrade Slovenská arbitrážna komisia (ďalej len „slovenská komisia“). Jednotliví ministri zriadia podľa potreby pri svojich ministerstvách rezortné arbitrážne komisie (ďalej len „rezortné komisie“) a pri povereníctvách oblastné arbitrážne komisie (ďalej len „oblastné komisie“).

(3) Vláda upraví nariadením zriaďovanie krajských arbitrážnych komisií (ďalej len „krajské komisie“) pri krajských národných výboroch a vymedzí ich príslušnosť.

**§ 14.****P r í s l u š n o s ť.**

(1) Ústredná komisia (slovenská komisia) je príslušná pre spory, pre ktoré nie sú príslušné komisie rezortné (oblastné) alebo krajské. Rezortné (oblastné) komisie sú príslušné pre spory, v ktorých obe strany podliehajú ministerstvu, pri ktorom je komisia zriadená, popřípade aj pre spory, predmet ktorých spadá prevažne do pôsobnosti určitého ministerstva.

(2) Ak má jedna strana sídlo v českých zemiach a druhá na Slovensku, je príslušná ústredná komisia alebo rezortná komisia; strany sa však môžu písomne dohodnúť na príslušnosti slovenskej komisie alebo oblastnej komisie.

(3) V sporoch z hospodárskych smlúv, kde podnik alebo orgán uvedený v § 1 je len jednou smluvnou stranou, sú komisie príslušné vtedy, ak sa podrobí arbitrážnemu konaniu druhá strana písomným dohovorom.

(4) V pochybnostiach o tom, ktorá komisia je pre rozhodnutie určitej arbitrážnej veci príslušná, určí príslušnosť predseda ústrednej komisie.

**Složenie a organizácia komisií.****§ 15.**

(1) Ústredná (slovenská) a rezortné (oblastné) komisie sa skladajú z predsedu, ktorý vedie ich činnosť, a z primeraného počtu členov. Predseda je štátnym zamestnancom.

(2) Predsedov komisií uvedených v odseku 1 vymenúva a odvoláva vláda, a to vždy na návrh príslušného ministra. Členov týchto komisií vymenúvajú a odvolávajú príslušní ministri.

(3) Složenie a organizácia krajských komisií bude upravená vládny nariadením (§ 13 ods. 3).

**§ 16.**

(1) Komisia rozhoduje zpravidla v trojčlenných, najviac však v päťčlenných senátoch, predsedov ktorých určuje príslušný minister alebo ním splnomocnený predseda komisie.

(2) Vláda určí nariadením, v ktorej arbitrážnej veci bude rozhodovať len jeden člen komisie. O takom členovi komisie platia obdobne ustanovenia o predsedovi senátu.

(3) Svoju pôsobnosť vykonávajú všetci členovia komisie nezávisle, súc viazaní len právnym poriadkom a zreteľom na potreby jednotného hospodárskeho plánu.

**§ 17**

So stránky organizačnej a personálnej sú komisie podriadené ministrovi, pri úrade ktorého sú zriadené.

**D o z o r.****§ 18.**

Minister-predseda Štátneho úradu plánovacieho dozerá na činnosť všetkých komisií, pričom dbá na to, aby pôsobnosť komisií bola vykonávaná jednotne, pružne a jednoducho a aby plánovacia a smluvná disciplína bola utužovaná.

**§ 19**

(1) Predseda ústrednej komisie podáva ministrovi-predsedovi Štátneho úradu plánovacieho zprávy o činnosti komisií, ako aj o získaných poznatkoch, najmä o závažnejších poruchách pri plnení plánu.

(2) Také zprávy podávajú príslušným ministrom i predsedovia ostatných komisií.

**K o n a n i e.****§ 20****Z a č a t i e k o n a n i a.**

(1) Konanie sa začína na žiadosť strany (arbitrážna žiadosť) alebo z úradnej moci.

(2) Arbitrážna žiadosť sa podáva na príslušnej komisii. V arbitrážnej žiadosti treba stručne a prehľadne opísať skutkovú podstatu sporu, uviesť dôkazy a navrhnúť, ako sa má spor rozhodnúť (arbitrážny návrh). K arbitrážnej žiadosti musí strana pripojiť doklad o tom, že sa pokúsila o smier.

**§ 21****P r í p r a v a p o j e d n á v a n i a .**

(1) Predseda senátu urobí všetky opatrenia potrebné na to, aby sa spor rozhodol pokiaľ možno v jedinom pojednaní.

(2) Komisia je povinná dbať na svoju príslušnosť. Ak vysloví komisia že nie je príslušná, je jej rozhodnutím súd viazaný, a to i v prípade, že ide o vec, ktorú súd komisii postúpil.

**§ 22****P o j e d n á v a n i e k o m i s i e a z a s t ú p e n i e s t r á n .**

(1) Pojednávanie komisie je neverejné. Vede ho predseda senátu, zachovávajúc pritom zásadu rovnakého vypočutia strán. Strany môžu byť zastúpené splnomocnencom. Zastúpenie advokátom je vylúčené. Komisia môže vykonať konanie a rozhodnúť v neprítomnosti strán, ak boli riadne predvolané; výmer pre zmeškanie je však vylúčený.

(2) Komisia nie je pri rozhodovaní viazaná návrhmi strán; môže i pozmeniť právny pomer, z ktorého vznikol spor.

(3) O pojednávaní sa spíše zápisnica, ktorá stručne zachytí priebeh a výsledky pojednávania.

**§ 23****D ô k a z n é k o n a n i e .**

(1) Komisia vykoná dôkazy a vyšetrenia potrebné pre rozhodnutie, a to poprípadе na mieste samom. V takom prípade musí sa členom komisie dovoliť prístup do obchodných a prevádzkových miestností a skladov a dať im na nahliadnutie záznamy, spisy a iné pomôcky potrebné pre zistenie, pokiaľ tomu nebránia predpisy o zachovaní štátneho a hospodárskeho tajomstva, poprípadе predpisy o prístupe do podnikov a iných objektov.

(2) Každý je povinný na požiadanie komisie oznámiť údaje a predložiť listiny, ktoré komisia potrebuje pri výkone svojej činnosti, a vypovedať pred ňou pravdivo a úplne o všetkých okolnostiach, na ktoré bude dopýtaný, pokiaľ by nebol oprávnený podľa predpisov o súdnom konaní v občianskych veciach právnych takú výpoveď odoprieť.

(3) Ak pri zisťovaní alebo posudzovaní riešených otázok treba osobitné odborné znalosti, vykoná komisia dôkaz znalcom.

(4) Súdny sú povinné poskytovať komisiám na požiadanie všetku pomoc.

**§ 24****H l a s o v a n i e .**

Senát rozhoduje väčšinou hlasov; predseda hlasuje nakoniec. Pri rovnosti hlasov platí mienka, pre ktorú hlasoval predseda.

**R o z h o d n u t i e .****§ 25**

(1) Komisia rozhoduje vo veci samej arbitrážnym výmerom, v ostatných prípadoch usnesením.

(2) Výmer s dôvodmi vyhlási predseda senátu; rozhodnutie sa doručí stranám v písomnom vyhotovení, opatrenom podpisom predsedu senátu.

(3) Rozhodnutie je právoplatné vyhlásením a nie je proti nemu ani opravný prostriedok, ani sťažnosť na Správny súd.

## § 26

(1) Ministri a predsedovia krajských národných výborov môžu zrušiť rozhodnutia príslušných komisií, ak tieto rozhodnutia porušujú zákon alebo sú v rozpore s všeobecným záujmom, najmä s potrebami hospodárskeho plánovania, a prikázať vec na nové prejednanie.

(2) Z dôvodov uvedených v odseku 1 môže zrušenie rozhodnutia komisie navrhnúť generálny prokurátor. O jeho návrhu musí príslušný minister alebo predseda krajského národného výboru rozhodnúť.

## § 27

### V ý k o n r o z h o d n u t i a.

(1) Výmer komisie musí sa vykonať v lehote v ňom určenej a možno ho vykonať súdnou alebo správnou exekúciou.

(2) Úprava, uložená stranám arbitrážnym výmerom v predsmlyvnom spore, musí sa pojať do hospodárskej zmluvy, o uzavretie ktorej bol spor.

## § 28

### P o r i a d k o v é p o k u t y.

(1) Stranám, ktoré svojvoľne zavdaly podnet na konanie alebo ho svojvoľne preťahujú, ako i osobám, ktoré, hoci boli napomenuté, pojednávajú rušia alebo nesplnia niektorú z povinností uložených ustanovením § 23 ods. 1 až 3, môže komisia uložiť poriadkovú pokutu až do 100.000 Kčs.

(2) Poriadkové pokuty plynú do štátnej pokladnice.

## § 29

### O z n a m o v a c i a p o v i n n o s ť.

Ak zistí komisia nedostatok plánovacej alebo smluvnej disciplíny alebo iné závady, oznámi to bezodkladne príslušným orgánom a vyžiada si od nich zprávy o tom, čo sa vo veci zariadilo.

## § 30

### C h r á n e n i e š t á t n y c h z á u j m o v.

Všetky orgány a osoby akokoľvek činné v arbitrážnom konaní sú povinné urobiť všetky opatrenia potrebné na to, aby štátne, hospodárske a služobné tajomstvo bolo zachované v tajnosti; na ten účel sa môžu, pokiaľ je to nevyhnutné, odchýliť od inak platných predpisov o arbitrážnom konaní.

## § 31

### S p l n o m o c n e n i e.

(1) Podrobnosti, najmä o organizácii a príslušnosti komisií, o konaní pred nimi, o vymenúvaní a odmenách ich členov, o znalcoch a o výkone rozhodnutí upraví vláda nariadením.

(2) Štátny úrad plánovací vydá po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi spravovacie poriadky komisií a vyhlási ich v príslušnom úradnom liste.

(3) Minister financií určí po dohode s ministrom-predsedom Štátneho úradu plánovacieho nariadením poplatky za štátnu arbitráž a vydá o nich potrebné predpisy.

### **Tretia časť.**

## **P r e c h o d n é a z á v e r e č n é u s t a n o v e n i e.**

### **§ 32**

O tom, či ide o ľudové družstvo, rozhodne v pochybnostiach príslušné ministerstvo po vypočutí Ústrednej rady družstiev.

### **§ 33**

(1) Podniky a osoby neuvedené v § 1 môžu uzavrieť smluvu na vyzvanie niektorého z podnikov alebo orgánov v tomto paragrafe uvedených.

(2) Ak neuzavrie vyzvaný podnik alebo osoba smluvu, ktorá je potrebná na plnenie hospodárskeho plánu, rozhodne okresný národný výbor s konečnou platnosťou o veci tak, aby plnenie hospodárskeho plánu bolo zabezpečené. Jeho rozhodnutie nahrádza smluvu.

### **§ 34**

Príslušné ministerstvo môže za účinnosti zákona č. 241/1948 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákona o päťročnom pláne), povoľovať výnimky z ustanovenia § 4, pokiaľ ide o povinnosť určiť v rámcovej smluve, kto s kým uzavrie čiastkovú smluvu.

### **§ 35**

(1) Súdny postupia z úradnej moci príslušnej komisií všetky spory uvedené v § 13, ktoré v deň začiatku účinnosti tohto zákona nebudú skončené.

(2) Ak vyhlási komisia, že je na prejednanie postúpeného sporu nepríslušná, vráti ho späť súdu, ktorý je týmto usnesením viazaný.

(3) Pri rozhodnutí postúpeného sporu prihliadne komisia aj na náklady pred súdom do postúpenia vzniknuté a rozhodne o nich podľa predpisov o súdnom konaní v občianskych veciach právnych.

### **§ 36**

Ustanovenia časti prvej sa nevzťahujú na smluvy o výrobe, výkupe a dodávke pôdohospodárskych výrobkov. Predpisy upravujúce uzavieranie týchto smlúv zostávajú nedotknuté.

### **§ 37**

Zrušujú sa všetky právne predpisy, ktoré odporujú tomuto zákonu, najmä vládne nariadenie č. 667/1920 Sb., o zadávaní štátnych dodávok a prác (zadávací poriadok).

**§ 38**

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. októbra 1950; vykoná ho minister-predseda Štátneho úradu plánovacieho po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

**Gottwald v. r.**

**Dr. John v. r.**

**Zápotocký v. r.**

**Dr. Dolanský v. r.**

